

MS 3599a

Diary.

Kalisch, Hirsch.

1700-1799.

System no. 0073074

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

Copy of diary

(1971-1972)

2461 70170 1 302

[illegible]

ה'תש"ח	ה'תש"ח
ה'תש"ח	ה'תש"ח

1990

הנהגתו של המנהל הכללי של המבחן, אשר נערכה ב-1971, איננה אומרת שיש
 ליישם את כלל הדברים שכתבתי. וכלל הדברים שכתבתי איננו
 יחידים. הם אינם אלא חלק מהכלל (הכלל) הכללי, הכללי.

1 117 021 107 1 117 021 107 12

1. The first part of the document is a list of names and dates, which appears to be a record of some kind. The names are written in Hebrew, and the dates are in the format of day, month, and year.

2. The second part of the document is a list of names and dates, which appears to be a record of some kind. The names are written in Hebrew, and the dates are in the format of day, month, and year.

3. The third part of the document is a list of names and dates, which appears to be a record of some kind. The names are written in Hebrew, and the dates are in the format of day, month, and year.

4. The fourth part of the document is a list of names and dates, which appears to be a record of some kind. The names are written in Hebrew, and the dates are in the format of day, month, and year.

5. The fifth part of the document is a list of names and dates, which appears to be a record of some kind. The names are written in Hebrew, and the dates are in the format of day, month, and year.

6. The sixth part of the document is a list of names and dates, which appears to be a record of some kind. The names are written in Hebrew, and the dates are in the format of day, month, and year.

7. The seventh part of the document is a list of names and dates, which appears to be a record of some kind. The names are written in Hebrew, and the dates are in the format of day, month, and year.

8. The eighth part of the document is a list of names and dates, which appears to be a record of some kind. The names are written in Hebrew, and the dates are in the format of day, month, and year.

9. The ninth part of the document is a list of names and dates, which appears to be a record of some kind. The names are written in Hebrew, and the dates are in the format of day, month, and year.

10. The tenth part of the document is a list of names and dates, which appears to be a record of some kind. The names are written in Hebrew, and the dates are in the format of day, month, and year.

[illegible]

(ס"א אדר תקל"ז)

ע"ב
 ע"ב

אחי ש"י בעצמו נים סחלים גוועזן. ונב לא יבנס באזני , זה זניס רבוס איז
באן גוועזן פונ' / אחד סע"ה סעשירי העיר דסס ותי' איזס פעשי' בבית ,
והשכתי בדעתי איך וויל אלמי בענדטאפ / וזכן ועכשיו פוודאי הוא נשוי . ואל
שרייבן אויב סיר נים הירין איין בוסה זקן / עזן. ובחוד הכסס העמי איך
וואהל שרייבן קעגין שלאן אורח ארעא הייט הדבור לכל הקהל . אעפ"כ הוא יכנס
להראות סעמי לכל הקהל י"ן עכ"ס העמי גלעננהיים / נהאבס להפליג ולהנזים
זבסד לעיני כל הקהל י"ן אמנס אחר החקירה והדרישה / אצל הכ"ס כאן הוא
האיש ההוא באותו פעם לאדירס נחודע אלי בי ססו כל / האנשים שירדו סנכסיס
כל בית אביו ולא נואמר ססס זכר . זא איזס דער/אנשלאן נ"ס אנועס נסאללעקס.
לאש"י בין פרעסד סער עצמוס בהרעז אנה/ בסו לה"ב ולק"ה וע"י אסעסי כסר סס
בנ"ל סקרוס להפסד וססוס זכר / בסון אין להוסיס על סס פעשיס . ותי' ססוס
יבססר בעדינו כל סוס וססוס / אסיס וססו" ותי' ססס" וסססי אסיך ד"ס
ס"י סססלי ס"י ס"י

[illegible]

745 77 212

~~SECRET~~

סיום בואי לסניף וזו הייתה חובה
 חובתה לי על ידי הודעה בכתב וייתכן
 אן ביום, אחר איך וזאת חובתה / וזו
 יתן ביום אופן ויין לענין אחריות
 איך האבי אחר / ולענין חובתה /
 חובה זו קרויה ביום חובתה חובתה
 שיקראו ואחרי דיין חובתה חובתה
 אייבנות / איבנות חובתה חובתה
 ראוי לך איבנות חובתה חובתה /
 דעביתא לנדון, וכל עובדי אחר יעידון
 בפניי וחדשות וידעתי על ידי

Shirley Carter

ב"ה לונדון ס"א אדר תשל"ו ל'

שלום לאהורי אחי ידידי חדיין הסופר! מהו! מאיר כ"ח עונ' היקר! חיי
זכתם חיי וזכאשלי! אין

לעיינים מה שנאמר בכחבי מהיו! חיי יום להשיב לך באריכות ע"ד הרבנות הידוע
וזוהו אע"פ / שסאיו סחוסין דבריד באסרד פון וויכסיגה ליימין רעקוסדאציאן
(כדיוק ?) לשם (צ"ל האמ"ט) הושב, / ולא פרבם מי הסה ס"ס אוקי אחזקתי!
זלא חרשיז אח הרעש הזה אם לא / ע"פ יסוד סוכה. כי כאמ"ט נם נקק הסבורג סס
יסא לוסדי! שגם הסה ראלי / לאוהו אינפלא, ותמיד ק"ק ע"ה נכרהי! אחר
ק"ק ה"ב, אעפ"י האמ"ט אסר אל חיי בן לכל דבר כמאסר חז"ל, ובשרם אם יש לך
על מה להסען לבנות הבנין על/היסוד ההוא, ולזאת נכנס באוני לחקור ולדרוש
כאיזה אופן שאובל ~~א/א/א/א~~ להיו! לך לעזר בעה"י והנה ראה עצמתי דק אחד
דער רעקסו סכאן לק"ה קורטפאנדירב / והא"ו קצין אחד פרנס דכ"ה הסבורג
פה. וכי הוא זה שהביא לבאן באותן הימים הרב לרבה"ס הסבורג פה, ועודנו
הוא אותה דבר סאח להרב הנ"ל. וא"כ הוא אסר לגלות להאיז ההוא אפי' כסלא
ניסא כי ספסם / ה"י בנודאי! יסאן אחד בקרוביהם דאמין פו רעקוסדירן.
כבן סוז איד / דאז נאנצי עס פה דמיר זיין. וסאן הוא ארץ הנגב ווייז
עד היום קיינר / אויסר לאותן שהוצרכו לגלות סכני הצורך בהסתרונסוד נעל
דש הרבנות דק"ק ל"ה פיקאנד, אסנס לפוסרד כלל סלום א"א / לזאת מה שביכול
עדיתי. וכיום ויז העבר סחבתי על הוושב לז"ל חיי הנזכר כסו העתק בה
הדבוק / וסח"ג פינדב זיד כאן הק"ר ססח וזאליך שכתב לחסותו חורנתו א"
ר" דוד / הנזכר ז"ל וסח"ג סילדי ק"ה. / וסס הק"ר ר" זלמן הנזכר חתן ז"ב
הק"ר ר"ג קליג אסנו וסאסונג היתה אסותה סילדי ק"ה וססססס הק"ר ר" זלמן
יעסוד על צדך / וסאן בנודק הק"ר ר"ס קליג ערזוכס ווירב. / הסבורג קציני
קענין דעמתי ג"כ נאר סיר / סחון איזם כסו אסרססס לק"ה. וססססס ססס
יד ק"י קורטפאנדירב ~~א/א/א/א~~ ססססס לק"ה סיר היסוד. איך אסר האבי סצד
אין אחד וסאן סריץ/אסרססס אליו זיין קען. וססססס דיא איזה קציניס כאן
דיא לק"ב קורטפאנדירן/ססססס ססססס יז ססס קרוב להפסד וסאן אינהיין סססס
כין. וסססס וססססס עס/ניס סססס ווילל ססס ניס זעלכססן כמרעסס. לזאת
הססססס עסס עס ה"ב הק"ר / ז"ל ב"ה אסרן באד שסס, וססססס עסס. וססססס
סרייבס ער סיס הייסדיג / ססססס לבן אסותן הק"ר ב"ה יקקב ב"ה ססססס קיט
בהסבורג, דינודק זססס זיר דס/כ"א סז"ל איסס ססססס איין ססססס ססססס וססס
זיין קורטפאנדירב / איזם ער היום וסססס! ססססס! ניס צו קורק אן איסס
קוסין. הק"ר ר"א אסססס סיר סססס / איך זאל אויפוסעצין וססס ער סרייבן זאל
וסססס יסססס ססס סססס. וססססס / סססססס לויס העתק סססססס סססססס סיר
הק"ר ר"א זסססס איזם ס"א ססססס ססססס אסר וססססס קורטפאנדירב לק"ה
הסססס ווירב, וסל יסססס קי לנג דסססס ר"א סז"ל לא יסססס! כססססס סססס
ווסלססס ווילסססס ססססס ססססס / זיל קעצין ססססס. ווסלסססס סיר סיר
קייין רבנות ניססס

(כ"א אדר חקלו)

בפוסקי' ובחריפות וידעתי גם ידעתי שיש לחתום הקו ש"י יד ושם גדול
בקק הנ"ל / ~~אגל~~ / ודבריו נשמעו אצל / נכבדי העיר ע"כ אם סצאחי חן
בעיניו וכבר הדבר לפניו אונד לאחי נר"י בסכ"פ * דאהין רעקוסנדירן /
וואלפי , אלכד ששכר הרבה יכול מן הסקום ב"ה וסן הכריות , וואלפי ס"ך
אויך אויף דע אלליר העקבפי אובליגירן / אויך ווייל צוואהר ניכט נגיגנד
ס"ך צו עסקוסנדירן שעה על דעתי להמריח אותו בזה , אצנם / סיכנא סלחא ,
והואיל באמתיע מן השמים , ס"ך בענין הרבנות כאן בחו"ק פילש /
בייא נטראנן. ואחי ש"י ע"כ במקומי בק"ק פ"פ נכחר לדיין הקהלה ווארדן
אולי בעזה"י / ~~אגל~~ / "לבשה" / בחו"ק הק"ק פ"פ ג"כ דער שליח סצוה זיין זאל ,
להביאו אף סקום מנוחה הרבנו' דק"ק הנ"ל , מיט מעהרר אומשפעלנדן ווייל ניט
אינקוסאדירן . רק ווייל שלימליך ביצן זאל יסבני דיקם , וידו הגדולה והחזקה
/ ... (היריכרץ) אן מן ווענדן נכס"ה והנצחה , וזל איך ס"ך אופערירן
לעוסת זה באט שיכנא לידו לחיו' סוכן לפונתו . כבר הקדמתי דאט בר מן דין
סחויב מין סצד עצמותי ע"י מעשה יחיו' כל סכמותי דאחי מן ציהלן לערמו
לפונתו .
לאפייע סחבת כל הק"ק פ"פ ב"ה אחרן נאלדשטיג לבן אחוהו הק"ק ב"ה יעקב
ס"כ כה"כ / ~~אגל~~ / א אדר חקלו סלונדן .
איכרינגט ווייל לב"ה פ"פ אצנא איין סוכן נכסליך באר שעה ווייל
סאן כה"ר איין רב אן סוכן מן כה"ר / ויך סקיר "דמס אייגה כה"ר ש"ב
הדיין הרבני סלונדן כה"ר ס"ך פ"פ אצנא דההמיונו ש"ב הנאון
בזה' סעכלי ב"ך דיונה וזנב
וואלפי רבנות אונ' הונד אויך פילי רעקוסנדירן דק"ק הנ"ל מן וויכטיגה ל
לייטן . וזכאט איז מן ראוי לבן , איז מן דיונה לבדן כה"ר פ"פ וזכאט
גם סולש בבל סעכלות וסדנות. וזנב על אויך עד הנה קיין רב גנוקסן. איז מן
דיין בק"ק פ"פ דמס וזכאט סעכלות גדולות בענין ויך רבני' מן דייני' דק"ק
פ"פ דמס , וויא איך כאן ס"כ מנוחן אונד רב פ"פ סאנן כה"ר בעכלי
הנ"ל איז אויך מן דיינן כה"ר פ"פ סלונדן . אונד איך סוכן דאך ה"ל כ"ה
וויא ספורט' איז אויך מן סא / וזכאט מנוחן ה' ~~אגל~~ / יארליך יסיו
אין אט מן זאנן באומו ועס איז מן חסד על ידי מנוחן = ווייל מן דודנו סכנות
ב"ר יוחנן ו"ל רעקוסנדירן כה"ר פ"פ אצנא איך סעכלי סלונדן
כאט ספורט' בבל סעכלות מן
דג איך לבד סאט איז מן מנוחן . מן סעכלי איך מנוחן דאחי פ"פ דייני'
כמה"ר סאט ב"ך אויך איין וזכאט / מנוחן וזהרנו' דק"ק הנ"ל צו
/הקדמן . אלייגה איך סאט קיין קורספונדנץ (לעיר ?) הנ"ל וזכאט פ"פ
כונדאי פילי מנוחן פ"פ כה"ר הונד בבן עד וזכאט מן אונד וויא איך מנוחן
הבי אויך וזכאט מנוחן אן סלונדן ויין . ויך רעקוסנדירן / להטח איך סלונדן
וויא בעזה"י . לבסוף מן מנוחן דג כה"ר פ"פ לבד גדול דאפון סוכן וויכרס . אונד
איך

אבארם ווערן לב"א ש"י דאסיר איבלעירן זיין יוסעים' ש"ב הגאון אכ"ד
 דקהלתנו וויידרעם מוכן / לכוננו זיין / ככן אהו' ב"א ש"י וואס מעגליך
 איוס דאס ב"א זעלבסטין לע"ה דעקסודירן ער אודר דורין אנדרי
 נוס' זיינד געקען אונד זיך ניצ צו שאהרן גלייב'ס איר גרויסע פלעסיהר
 דאס'ס אונ' בין וויידרע' כהנה וכהנה מוכן לכוננו.

שלום לאהלי אחי ידידי הרבני הסופר הדיין סת' סאיר ס"ח עם זונתו ב"סתי
הישרה ח"י ונתת ח"י ולכאל"ש יא"ן

כתבד סן ח' גימן קבלתי. ובדף הדמוק חשבתי לך על דבר הלכה ואלא באחי ל
לקשתך אלא להראות שהשחשתי בדברך ועמדתי על כל / דברך מרישא ועד נפיקא
והי' לי לנחת וקונני י"ט העבר לדאות זך שכלך ועוסק עיוגך ונחמאס אוסר
בדברים קצרים באלה / במ"ד נוכח לכתוב זה לזה, אבל בדברים ארוכים ועסקי'
בארץ חנוכ אנכי, ואין לי ~~א"א~~ דיכוס חכמי' וחלסידים, אמילו לחוציא סן
השפה לחזן א"א לי לקבל סך ולשום עיוני עליו בדבקי ונכתנה להיפך אם ל
לפעמים לצורך הלכה למעשה אלך בארובה או למייל / בדורש נאה או שום דבר
חידוד בהלכה. קשה עלי להעתיק וטל הצ"א אפי' להעתיק בסעם לא מצאתי אחד
הישר בעיני בכן אם לפעמים ישלח בידך בעזרי' או בידי שום דבר קצר חסות
לא נסנע בעזרי' להעיר זה לזה, ואף גם זאת, לפי שעה / לא נפסיק כיו
בין הפרקי' בענין הנזכר י"ח אוב' נון בלח"י דיוש סיס עליסינה
קורעשפאנדענס גוסר זיין וחלילה לומר לבש אפנה אשנה ורק כסזה סצינו ע"כ
באסוראי' מאסרו בספורא סנייכו דלא חסו קסאי וסכו' אע"פ סיס לחלק קצת
זכר לדבר יש.

וסעתי אשיב לל בתוך כסדר נון זיין סיר סלדירם. חסתי ששניה סליחן ח"י
פ"ח לגיסי חיים. ולנכוחתן סהאלסנה. חלא אפי' / סותר עני לאותו עני סכ"ש
הסך מנחודב סס לאותו עני. ובכן סהראוי סס סתפסיד אוסו סכיסך. אבל ססתי
עליך נכוח / אנדוניתרי ליתן ח"י פ"ח סהאלסנה. וסלכד ח"י פ"ח שנתח סכר
עבורי לגיסי הנ"ל. סתן לו סוד סבורי סססה וסו' וסססוד / לסססוני 6:12 /
סאסססני סווינא ווירם נון ססססא סאר סוסין זיין.

הרב דק"ק ססבורנה סלו סל ססיצין ססעה לסעה רסוח ססהל צו סעסלין דאס כסן
ס"ח בלייבן דערס וסע"פ יסססו בסס ססססו / לו סססי' ליסססו לסנה סל יסי
/ סיס. ועסססו סססוס ססע"ל ילך לדרסו, וססיססר ססיה סייסס דאס איך אלס
ססס / סססן ססו נולת סססס על ס"ס נסוריי' ססססן ססיי' דגיליי' בלא"ה
ליסן לי לאססו זסן. סססס קידוסין עסססו ססססו בייסיה' / ע"ס אנדוד סססל
סלסס סלסססססני' ססריסס ליסס אססי או ססן סלסס. ולסי ססססני' סלא סדין
בכ"ס סססססן לציבור / סל ססנה סעססס לא סדססי קידוסין אלא לססס בס ר' לי
סוססא. / סססא סריס ססס לי איס סורני וסססד וסססר / נדול סאל נא על
אודוסיו לס"ס ססס סונס. / וסססס ר' ליס סלסס וססס נכסדי' ססו סאני סססר
אליסס דעססן סיס דער צייס ווירם סססס קידוסין סיר ~~א"א~~ אהייס סאללססו.
זססס קדיין רסוס ססס. אססר סרססו היסיס נוסססן איסס סני' / חדססו ס"ס
קוסין סססססו לססני' הנ"ל אסר ססססס קצוב סססל הנ"ל לסנה איסס קיין
סא"ס. קיין אנדריין רב סססל ס"ב / לא יסלס ולא קלס על דסס אדס סססלס.
יסול לססס קסל סלי וססססן אנסורססן סססל ס"ב סיס לססססס ססססני' לי
סייגו ססססי' ליססו

היינו הסאתי ליכרות לשנה ולדעתנו שוערדן א זיא 50 לימרות ארונן לייסן
 וואו ס'ר גיב פרומה אחת לכיסוי קופסין וויירט / בין דאס אונד צו פריידן.
 בי בכר בחבתי לך זשאמאס לימרות שיש לי סתקל של ח' קוסדי' ברפיון
 וכל אסיפה / ואסיפה סתקל דיכרו סוף א' גודל הוצאת וסיקום חכמה יתי
 סוכרתי לנהוג שבר הרב ופאר שוערדי סתקל / בעצרה איד קען שרייבן כסה
 בינן וויירט אלס גיב פאר שפיתן אופי' של העיר הוצאת ו.בילדשטן דיר איין /
 לונדן אינא איין סתקל ו.גיינן וויירט דאסון ו.כסה'ג שרייבטן שעה לך כסה
 שפית דלית גנר וסוף' חכמה קריצותך / ורשימתך ואת הכל אוכל לתקן בדרך
 שום סאוד לכל היודע אופי' של העיר ואתי ו. וא"א לכונן בחב ו.איד
 שוערדי דיר / כה אוכה לראות שוב שפית שפית כסון לראותך בשפית ו.כסון
 באהלי לדבר בסיקת פא"פ ו.להוציא דסאות לבישלא לחגם אכחבתי לך לשאול
 לשעה סונק על ר' לייב הג'ל / ואודותי ו.הוי יודע שפית ו.גחתי עסו
 בדבר הזה ביי' העבר/כסה' הג'ל בכיתוי בסעסד בני חבתי כ"ה סה כ"ג
 שום עלינו עוצם חסות לזה כסוני ו.ולא דצה להסבי' כלל וכלל / וספית
 זקני' שקנו חכמה ו.גדולה כאיש הלזה בנין ו.כסה' אי"ה אשום חלסי חכמה
 והסותר שתי' בינינו ו.ד"ב לפ"ז *

עס הק' חבתי כ"ה סה ב"ה לייב צונן דכתי ופאר לי סן זיד גיב איין כילדן.
 דאז אסו חורבנות ו.כני' / אהיו גיב צו שרידן (סרעל) כלל עס הקצונ שפולח
 לשם כפיועס אהיו שפאסעריקא.באשר קבלו בוודאי ס"כ בשפח העבר ו.עב"ס וואן
 חבתי אהיו הלופד כס"כ פ"ב ** שפואט סארציקלאר כססה לאהיו האם סן ער
 אליהם באריכות שרייבן ואצלך בייא שליטן / חבתי כ"ה סה הג'ל וויירט סיר
 פא"ס (אז) באן אי"ה באהלין בספית חכמה לידן אונד קען איד ו.ולכס וואן
 חכמה וויירט / אצלן רוסאנדירן אי"ה ---

וואס דוא שרייבט בעסס פ"ב בני כ"ה סה כ"ג זי' קוסטיאנא זיין וול ל
 להקציני' הספוטפיי האחי' בני חכמה רש"ז ז"ל / וטשו, פס ו.וייל רגילתך
 צו שרייבן איד בין אללי אן זלעג דוזה כקל. האבי פיר לונדן ון גלעסן זיין
 לונדן בענין זה / עב ס"ק ר"י יאקב א"א דאפדס הרבי' סאוד כקוסטיאנא
 לשם והקציני' הספוטפיי הידועי' ר"י לייב ח' ח' שפער / ועלה הידעו
 קוסטיאנא אין אופטינעס ספוטפיי פאר חכמה, אכס אין ספוטפיי סל צסר ער
 כהוב צוואהר / ג"ב כספוטפיי סל צסר עבד בני' של הקציני' הספוטפיי ח"ל הענא
 וניסן, אכס שפית גיב פאר חכמה, רוב הספוטפיי קעניס / הספוטפיי סה שרייבן
 זיא זעלבסטן ססה לפאפריקאנאן זכרדיס ו. וואס קוסטיאנא ער לפעטי' לשם
 כסיקת / וויירט סו קוסטיאנא פאר כסיקת ון קרעדיס האבן ווייל חסות
 אללי אויף קרעדיס

אללי אויף קרעדיט שעה חדשים ויותר פאר / קויפט ווערדן, ומרחק יחירה
 ס'ט שפעדירן מהסדינה לכאן שיקם ומכאן לשם או רעקטו להסדינה צו אור
 אורדניהרן לשלוח / לשם, אונ' ניקט דא בייא צו פאר דיהנין זולת קוסיסיא
 וואס בקומט שעה, וואס דא שרייבט אן סבינות / איזט שעות, וויא סאן
 סופערן להסדינה שיקם וסתורת אורדניהרם וולכה שיקן זיא, האט איינר שם
 שעות גזאנט סאן כאן אן שווינדלרש קויפין זאלכט איזט אחת לשבעי שנה. ווא
 איזט וולכה סתורת ושם (?) שם להשחר / ניש דיבנליך אן שווינדלרש סוז כאן
 איינר קויפין דער הסתורה חכף לאסש' שיקם גומי אונ' לוספי סתורה ביהד
 ובאסש' זיין זוינד לייפין דיא וולכה חכף צו נעלם סאכין. סשא'כ לסולר
 קבוע שם צו שיקן איזט קיין דרך. / בכך קוסיסיענער אן סתורת צטר דיא
 בענגלאנד פאפריצירט ווערדן סוז איינר זיין הרגיל עב'ס בשילוח / ססתורת
 הן אויפגייע או סתורת של צטר אונ' דער זעלבינה סוז כאן פאר קוסיסיאנט
 ספורט זיין כמו הק"ר ר"י הנ"ל או שארי אנשי' הרגילי' בזה

"3 T109"

וואן הב"ה ג'זיסקינד בן יעקב שלאט שוינד אבנרייזט שטח אל חתן סודך בלכב
 בני שטחטו שטח / אטום אט עדיין הוא / שטח איהטע צו זאגן שטח"ה לייב
 בינגא דורט בשלום / וטסיף על כחכו שקיבל שטח הנכתב כאן עי"ה שני זל
 שטח העבר / דאש צייט איזת יסי' ווידר שטארק גריד ווירט דאש אצל פארליי-
 טענד יר"ה ווידרום שחודש ווירט סיב דעם / ברעסין כטו בשנה אטער טוועזן
 איזט / בכח הברירה בידו אויב דאך לכאן קומין וויל או לאו. עכ"פ וואן זיך
 רעזולטירט / לכאן צו גיחן אי"ה זאל זעהן דאש אין זיין פאט דעם ער שטח
 שטרה יר"ה סיב געטט שטוואש שטער הינדיין / גשטעלט ווירט אלש זונשט גור
 איין גזונד פאט רע להטיף בחובו אט אפשר שטח שיטן יוד שטח והולך
 לכאן לקנות בחורה והוא טוהר , עכ"פ בל טאחר להודיע הדברי' בהווייתן אליי
 אט עדיין שטח ואט / כח הלך לדרכו שתיקות יפה שדיבורך וכו' וח"י יצליח
 דרכו .
 וואן לכאן אי"ה גיחט או גאנגן איזט צטייתי וואן אי"ה לקבל על ידו דען טאנפיל .
 ואט לאו בלי איחור / ע"י אורדר שלי בכתבי העבר .

אין בין נוצארטיג בשביל כאן דהוא כאן לקבל מאב"ד דסדינת ווירצבורג בשביל
ירושלם סך שני מאות זהובי' / או זכר סה וויניקר. זוכער שלחתי לאב"ד הנ"ל
קוויטונג ופפורים סקויסי' ססני. אונ' דא בייז אורדגירט / לעלות סך הנ"ל
לידך עבורי ושיהא קבלתך בקשבלתי אם תתן קוויטונג מידך על הסך שיוספר
לידך אי"ה / ככן באתי להודיעך באם דיר זולעה קבלה אופערירט ווירט לקבל
עבורי וליסן קוויטונג בשבילי ולאחר / שזעבלנו לירי צו שיקן ע"י אסענז
X/X/X/X ססאן דהוא ססה סהך בסלואה. / ולא סנכה סחשבון שבינינו. /
בלי איחור רגע אפי' וואן מיר קיין סשובה סולדיג ביזט. עקספרעסי בשביל סך
לייחד סתב אלי' / סס"ס בקוס' / אין כאן סצאחלס.

Александров

וסלכד זה הנגי חוזר על הראשונות בעו"הי עסק חנוכ"י י"ז ושכירות הכית
 שבינינו גוסר צו זיין בלי / התשלוח כדי י"א דיווח אויז דעם קאמ'
 בקום/י, אונ' הוא במזו זיין זולעם וואס באר זכר / מרחק בקומשם ותו
 לא סידי דק תיי' ושלום אד"ה וסכני אחיך ד"ש וסבא מובתך הק' מעבלי ס"ז
 ז"ה.

בני הבח' כ"ה שנה ב"ז ש"י ד"ש ונהנה אונד איוז שורח / בתוך כתב המיוחד
 לו לשמו כה"ג גימחך הבחולה ס' סינדל חי' ד"ש .
 לאחינו שנה ש"י ואחינו וי"ח ש"י וחי' ד"ש
 לפי כתבך בתך ריזכה חי' שותא דינוקא וכו" סכני , וואן ערשט ע"י לכ"ה
 זיסקינד הנ"ל בחזירתו / לשלו' עמואש שיקן זאלט , זא וועלט זיא שטימא
 טעם לדברי' האכן . ען אבר לפי שנה ג"פ סכניא זיין / וואס זולעם זיין
 זולט.

הכתב סן כ"ה שנה סונק שוריי העבר קבלתי לדון והנני ד"ש
 ~~~~~
 (יחד הכתב הוא דברי חריפות והלכה)

לאחר אחר הדיון הסופי שהורר מאיר כ"ח גר"ו עז"ה היקרה ח"י וכתם ח"י
שלו' עד עולם. //

בספר בן יוני אור קבלתי מהנני חוזר על הראשונה כלל סדרך זו, אין כי
להיות לך לעזר די לי להשקיע את עצמי, נכון / אינך סיינן הסנסה זא ווייט
בסינורס, דאש בדוחק שזה אורי קוסין פוהי, וכל יום חסעס וחולך
ולולי דבר מה פרוזתי אצל סקרן אצל חוב הסדינה לא יכולתי עמוד, ס'
והוצאות שכתבתי ס' הסלחה בססי גדולי וכו' וכו' / סיינן
אורדנס / לייך סימול 200 / למה נקום נ"ס גים לוסנו, וכל דנע ורנע האבי
צו גווארדינן השותף בפד, אורג גים / כמו שפלא אדעתך, שאין דעה גוהה וס
ושעורבם עתה, אדרבה, יש לי פוקיריט ופנהיני דבי' החפצי' בשותפי קצרה
/ כלל דבר מהנני עליך, וויא בילדשמו דיר ציין צו פאר שפיהן מקום אשר לא
ידעה אמה ואבותיך, זא ווייניג איינר / בסדינה אחרת פאר שפיהן, דיא סלחה
פה והנהגה הפארליטענד יר"ה וכתם הסלך יר"ה. // עכן וואש עכשיו שפה /
בציטונג שפיהן וויירט סחם שלו' עם אפערקא. // כמו בן פאר שפיהן קיינר
הנהגה הסלח ומהנסה וההוצאה, הרוצה להאמין יאמין והחדל יחדול, וואס
כאשר לא אקנה ישאר סינא בלבד, אני אושר חלילה לך סחמוא וד"ב, /
ובאותו ענין הנוגע לעצמי סוז דיר דבר פלא שרייבן, זה חודש ימי' קבלתי
כתב ספראג סהרב וכית דינו בעסק / סה ובחור הדייני' סצאחי ח"י סהו'
לוי פנמו (פנא ?) והבנתי שלא הלך לסדינה ווירצבורג, וע"ז כתבתי עש"ס
פ"ב שם לפ"ו הק"ר ר"ה שפה רופא שהוא סכירי וקרוב ונחרק, ¹⁵¹⁵¹ ~~15151~~ ~~15151~~
ח"י לפי שפיעתי מעדיין לא בא שום א" שפיהן / רבני' קעבלו בסדינחו לשפה
להודיע לי הסעס, אם נחלקלל סעס הרבנות שאינו מספיק עוד לרב בבשני'
קדמוני' / וכתבתי לו באה שידבר אלי דבריו אזי אבא בארובה להראות לו
/ סקום סאחד שרובה לקבל הרבנות ויהי' / לכבוד ולספארת הסדינה, והראתי לו
לו באצבע זא"ל בתיב, וחוכן סכתב וספצי' הדכדי' ח"י ביפוי לשח' / וסליצו
/ וקווייחי לסשובה גכונה, וכיום א" ק"ו שם באה הסנסה לכאן דאש הפאסעס
סהלך סכאן עם כריבן סס"ב שם, ססונאי' אן נגריסן אונ' גנוסיין ווארדן.
והכתבתי הושלכו לים, ואסרתי בלבי סבלי' / לדחוק את השפה אורלי סינא סלח
סכתב קלך לאיבוד ולא חורתי לסחוב סגית, ועתה בסוד סכתב אלי
וכתב בחור סחידוסי' ווירצבורג רבנות עדיין פיקאנס, אסרתי לאידך גיסא
אולי סינא סלחא, ככן ערווארבי סמך השובה גכונה ודעתך ועצתך על זה וסכל
להפליג הדבר, וזה"ל נחבנו אלילות סה שפיהן / לי ולבני ח"י לנוס ולנשמה.
ואידך פירושא זיל גסור, ואם דעתך נוסה לזה הנני נוחן לך רשות
לפעול בעזה"י פעולת אדם כפי סחך ולחודיעני.

והקירה על ב' דוד פירדלאנד ז"ל קן איך נאך וואהל דארויף סגית זיין
זה סני' רבות בעודנו בחיים הנאון / סוהרר"ס זצ"ל אב"ד דסדינה סעהרין
ח"י לי סתב סלחה ססנו סכדלו ח"י וכו' / דבר עם דוד ז"ל הנ"ל אודת /
סך סלחה

Figure 6

[illegible]

(:874 115' 00 71072 021027)

Erreicht man es nicht

[illegible]

שיראה בעיניהם לדפוס, והתאר לא יזכר בדפוס, וע"פ אופן זה רחוק שיוכח לשם **א** ע"כ כי בוודאי לא יתאר רק עלה א" בנד אחד, אפוא כי שכוונתו לזשים ולא לכבוד הסדוסה להיות לו **א** כנדולי לא איכפת לי אם יאשרו הרבה או מעט **א** מעט ספיו. כבוד מעט בכונה, בוודאי אני גוזר אפי' דבר קטן אני כותב על הספר הן מה שנוגע לדינא **א** לקיצור לאספה של חורה בעזה"י, הן פלפול קצר או ארוך כנפ"ח אפי' דרך דרוש כי סותר ע"ז בספר / חרדי' ולאחר שנכתב בספר אני יוצא לפני ה' ומה שירצה יעשה ה' **א** ב"ה ובש"הנ שיהא לי זכות בזה, אפוא להדפיס / צריך לדעתי עכ"פ כנ"ל שאחרי' לוסדי' חסובי' יבחרו מקודם, ובוודאי זהו הוצאה כדובה **א** טוב עשיתי לא ימצאו לוסדי' שיעשו זה כ"א בשכר, אף גם כנ"ל אינו מניע זה לכבוד הסדוסה לפי' שיבחרו אוכל סופר כנ"ל, וכי שהגנו ה' כחורה ונדולה / ויצוה אחריו לעשות בזה **א** חידושי' בעיני' (ל) ישי' שקטן ונדול זה הוא, הוא טוב בעיני' אלפי' ואדם כי אז **א** כל הכבוד הסדוסה כפל. או כי שאינו מושג לכבוד הסדוסה יכול לעשותו אף בחייו. ואם מעט יהי' לאספה של חורה או מעט בקיצור א"הסרבה וכו'. והו' דעתי בעצרה ואידך שרוטא זיל בסור.

א ואנכי באחיי ג"כ בסילי דעלמא להיות שראיתי שחזקה נפדך לראות העתקה סתכנו של הק' הספור' בה'רר הירץ שעדלמתיים אלי, סתכמא ג"כ יהא ניהא לך לראות העתקה מה שכתבתי להק' הנ"ל שבוש עבר הנה כתב האפרופסי' של הכעל ש כאן יאל אודם קצרי' הסתדלות נסרן בהצר / הסלחות צרפת יר"ה לקבל כל סך העזבון הנ"ל שהוא חובה **א**סדינה הנ"ל, וכמה קולססי' נשתכרו בזה ללא תועלת והק' ר' שמעון בועז שהגנו (שהאנ"ל) יעז להק' האפרופסי' לכתוב לסחוחתו הק' הנ"ל ועשו בדבריה' ואני כתבתי לספה באשר תמצא בזה הכתב העתק. וז"ל אין אחי **א** כביו' רק חיי' ושלנו' סאד"ה וסמני אחיך הד"ש וסבס סובתך הק' סעבלי כלא'א מהו' ולסן שיש ב"ז ול"הה ספ"פ הו' פק"ק לונדון והסדי לאחיותינו היקרות יחיו ויהי' ש"י. וספרם כ"א הכחור כ"א/אזהסדינה י"א אברלי ואחיונו ששה ד"ש

א העתקה. גם אני יוצא לשלנו' לקראת סוף הק' הספור' הנכיר וסחדלן הדור בהר"ר הירץ יצ"ו ולא על עכסי יצאתי **א** אלא על הכלל קהל קודש שיהי' וסרם היוצא מהכלל מהם כמה לוסדי' חורה ועניי' אוסללי' אשר עיניהם מולי' וסחחלות לה' ב"ה ובש"הנ סינלגל זכות ע"י זכאי כסוחו ירבה בישראל לעשות לזובה אות כפי בקשת הקציני' האפרופסי' כנ"ל, ואם יתעסק הלא גדול בהר נסוה בעינינו ידענו שבעינו עין העדה הוא קטן עפ"י יד **א** ואם שיש לו בעזה"י אצל היושבים ראשונה בסלכות יר"ה בזה וסוה הערני לעורה לבנו לב גמון וחכס איש קונה עולסו בזה אחת וסני עולסות ינהל ע"י סבר טוב שיכול סן השסי' וסן הכריות אם יהי' גסר סוזה הוצא על ידו הגדולה בעזה"י וסבר עלה על דעוני לכתוב

ל...

לכחוב ל... סחו' וז"כ הק' הספורים' פו'ה כה'רר איצק שפייאר יצ"ו מדעתי
קרובה לכו' / לסאוד ולעשותו אסצ"י סדוכה בין כבוד מעלתו הק' ש"י וביני
שהוא יביא בשמי שלי צתי זאת אליו ויסלא דברי אלה בשני' ושלש דלתות שפי
כתיב' אסנח הדרנא כי כי בדברי' כאלה ופצות רבה כזו ידוע וספורים' עכבוד
מעלתו הק' ש"י א"צ אלא פתח כסחפ מדקית הפותח כפתחו של אולם לבו הפתוח
המשהוקק להפיץ למזכירם . וגם אנוכי אקצר באשרי' שלא יהי' דומי' אליו
כסדוכי' ושלוחו ישגה כסל וכתביני' סאדון העולם יושב הכרובי' אלה דברי חוד
הסדוכ' לצורך רבי' סחו' הסוכן למזכותו לכל אשר אליו יאונה לעמוד על סמכותו
סמחה כהונה הק' ...

ג"א ד"צ א"ה ודודי הרבני /הסופר' חרוץ וזכרון אדיר שבלבנון סחו' סאיר כ"ץ
גר"ו ואשר העיר ססעון קדשו ויכיר אחרי סעה מדוע ידיו פקידים וסונע פרי
עמו , וסוכב והולך הליכות עולם לנפוח אהבת השלום . וגם אנוכי אחוז
בזה ואלך בעקבי' לשאול לשלום לך . שוב אלי ואשיב לך אסנח בסכ"ה כאשר עיני
ספייסין לא יזליה מעלתו גר"ו בהחלם כי לסדתי סאוחו שגם סופר . שלא ישא
פני סופר לבקשתו , ואינו ססית דעתו וספייסי' ישיבותו הכי אחיו א"א ס"ו
הרב הגאון גר"ו סהראוי להיות בתוסכי אותו , ואנוכי לא כן אדעה ולא כן
אחשוב . כי עיני סעה רא"ה והוכיח בסיפור מעלתו גר"ו אינו בעזה' כסדרינה
זו . ועד כה ברכו ה' להיות סהנוחני' , וסודאי כסורה יעשה להיות עכ"פ
סעניח בעין החסלה על עצמו וסכרו ולא כסר סנחלם סן העין , ואחרי שהודעתני
אח כל זאת סבלי לדבר כלל ולל , אין נסון והבס כסוך סהדין / עסי בחושבי
כנ"ל שלא יסליה מעלתו הרס גר"ו סססי , ויסאיר סינא כלכו לנ"ל וז"ו סה
סנוגע לעצמי הם כי לא להזכיר עוד סהן הן הדברי' אשר גססרו ולא נסניח .
ועוד כל ימי עולם אני לא אווז ולא אסנה לססור פקודיו וססותיו לעשותו כלל
שלם , ואסא עיני על סהדי' יציק לו ברכה עד כלי די ליסב ססעם על ססרו עד
יבנה היכל / ואלה סן יסר אל סכל נעלם כ"ד ניסן , וז"כ א הק' סעה כל"א
ס"ו הרב הגאון סחו' סעבלי' סינא כ"ץ סלי' סה . לזוגתו / הרבני' ח"י שלו' וגם
לבתם ססי' וסה'נ לניסי' וס"ב ססוסלם כסחי' סנ"ל / וזוגתי הנסיס ס"י סה סה
ססיב ססריה לשלום לו ולססו ססוסה ס"י ולססם ס"י ולסחי' הנ"ל /
לסחי' סחי' דודתי יחי' ואחי' דודי כ' סעה ס"י וסל ססר לסס סל' וססרם
ס"ב סססן כ' סברלי' ס"י

אין ליגנדן כריב לא" כסר"ר ליב סונץ ז"ל ערדוכי' כסוקדם לידה ססס כס"כ
כססעלין צו לאזין , באשר ססונח כסוכו ס"ב וגם ססר סליצה להססן ססח" כ"סר
סעבלי' בנה , סצי ס"ס ואס סס ססס וססרם סססלין ס"א סאן כסר קסלתי סאן .

Herrn Herrn
Mayer Salomon Schiff und geg. in Frankfurt am Main.

ב"ה לונדון חס"ס באב תש"ח

אשר לאחרי כתיבתי ה"ה האלוקה הרבה והקצין הספורם הנדיב והגביר ומהדר

הנדון ה"ה וי"ה בש"ה בה"ר לוי יצ"ו זכא"ל יא"ן
 ו"ך סגור בחבתי למ"ה קרוב לזוראי בצבועה הספוכה ית"י זמן הספוכה זמן הו"ה
 ביום ב' ה' אב בא זכ"ל / הספוכה ונבסר דינו להריגה בעו"ה , וסאו לא נהנו
 ולא נפסדו וחדר שינה סעינינו , והיינו אנכי בודו להמסעקים דהיינו הפיק
 העצין הנכבד ב"ה לוי פרעבורדינ יצ"ו לדפוק על פתחי הפרים צ"ה להם דעקנדא
 ציאהנין לזרם ציעשו סה פביכולתם להפחדל סה הסלך יר"ה , וסד יום אחסול
 דר"ה יצ"ו, אכן אחסול דאינו ספח היבועה קרובה לבוא בעוה"ה , דהיינו צפס
 יקדים סאסר ה"זל סה דינא במל / דינא , ואיכא ל"ה כל סה צנחחיה בעסק חלוקה
 עד היום הזה , ה"ה אב ה"ל גנמר דינו בנ"ל סה / סוד ספסח אנו"י ויפסק העסק
 להעשות סה ספסח ההריגה ביום ה' י"א אב הכסוד , זא סאסר זיך / סה"ה ר"ה
 ה"ל ס"ה אדועסיהרס להפריי ה"ל להפחדל סה , וה"ה סוכניי בכל סהס דהיינו
 האדון נרא סאנניס ובאדאן צ"ה (צ"ד) ורומיני סדה , אכן האדון נראס
 אלועסמלעסן סוסס בדיבורו סה / דערפמי זיך ניסס סעלידען , ס"ה ספסח
 סה"ה ה"ל איוס נראס סאנניס וסלכססן סה סה"ה"ל / ה"ל לנראס אלועסמלעסן
 באננין לסחוס אוסו להווד סדיבורו סאסר סהר דה"ה ניס הווד סדעסן בוועזין /
 סהסחיה סהסריס ה"ל וינינין סהר וסד / קריננ סכל סאסני סהס וססרס נראס
 קאנכעל , נון סוני / סרייכס וסאו נסחון וסאליין עד היום , הניסוס סהס וסו
 סאן סהר נסעסרס סן ססלך יר"ה סז סאן / איין סעסריאל סאנין סה סהססס סהס
 נכנדיס אווד דינוס סססריאל נסבן לסהר סהסריס היססניס / ראסוניה בסלכנה לססר
 אוסו לסלך יר"ה , אווד דאכניס לסהר ה"ל קרוביין לסר נס סהס סז /
 אל ססלך יר"ה , וסל סהר ה"ל סאס סאן זיך נסלל דהיינו ס"ה דעקוסדאססס
 ססררוס ה"ל וססרס סן נראס קאנכעל , ויססן סהר לסכל סעסריאל סאס ססוכה
 נעביין סהסר סנולניס וליסניס / וססרס על סדס דרכיס זיך ססרנה ויין כל יום
 וססרס ססס סלס נאך זיין אינפורסאציאן נאך / לווארן בססס זיך ניפייננ סהס
 אינוס קייין סהר סהסלך יר"ה סז סאסין סהר סז דעקוסנפיהרס , סהר איין עסח סהס
 סאס קר נעביין , סאן זאל סאסין סן סהס דהייין סהסס דער איסס זיין סאסס נעסס
 סאס , דס קר קסח סלסד וססח סליס אינוס , סה"כ סאן סאן ס"ס איין סעסריאל וסחון
 יווסס סז סוהן אינוס סל ססלך יר"ה , סאנין ס"ס ננאדען נראס קאנכעל ססססן
 לסל סה שיסאל סה"ה ר"ל סססן בעסק חלוקה , סאס היכס איין סדיס נסוויכסן להסליין
 סהססס ה"ל אווד זאלכס סססן קר וססס סז סהסן , דהיינו דהייין סהססס וס"ל
 סהססס סהסס בסדיננס ססססן לסססן לסחון וליסססס דיני נפסוח , אווד סססיי סרססס
 סססן נסוועזין וס"ה איין נס"ס סהסר ס"ס איין סאסס קוסס סהס ה"ל להסליין סה"ל
 נסריכסן , סוס ס"ה אינוס סה"ס וסריסססן לססן קוססין עם ססוכה ססס סהסליין
 להנראס ה"ל , דיס ניס ססוועסרסל סוועזין , וסססן ס"ה קסר לססוד דען וסססן
 עד וססס קייין סעסריאל סן ססלך יר"ה קוססין וססרי , זא סוועסרי סן ססלך יר"ה
 ססססס על סה סעסח סוסס קוססין , וסס"כ איין סדסס להסייב , סכל סאנין סיד ס"כ

העבר מוכפל בצדה גהאבב יום ב' י"א סנהם צפינו לנחמה, הק' ר"ל הנ"ל
 וזיידר לאזין גראף הנ"ל באונקען לבקש עוד על נפשו של הנער, וה' נתן חסד
 ורחמים ולאדון גראף הנ"ל זיך בנוילינג לבחוב ע"פ לסדינה להדיין השופט
 הנ"ל, בבקשה יתירה ולהזכיר בתוך הכתב שהק' ר"ל פ"ב יספור לו הכתב בעצמו
 וגם ידבר עמו פא"פ, ובאשר אזמן הי' קצר כנ"ל היינו בדאנה גדולה, ואקפ"ב
 הק' ר"ל הנ"ל חיבה עם עוד א"נ ס"פ דער פא"פ גפאהרין לסדינה לסקום השופט
 שנחרק בנתיים יוחר, יוספר לו הכתב השניה וגם דבר עמו פא"פ, וה' נתן חסד
 אותו לחן ולהסד בעיני הדיין השופט הנ"ל ואמר לו זאין לו זמן להשיב בעצמו
 חיבה לגראף הנ"ל, רק שהוא ישיב בשבילו הנפחה שרוצה לדבר פונ אל הסלך יר"ה
 וללמד ובלשון עליו, וזה האמת יום הדין הי' כנ"ל יום ה' כ"א אב, ונתן הדיין
 חיבה כתוב וחתום להק' ר"ל הנ"ל להרחיב יום הדין על ד"י יום, דהיינו יום
 הדין של חסבה א"נ הנ"ל בדקאי קאי, רק יום הדין של הנער הרחיב על ד"י יום
 וזה

ע"ב

ב"ה יום ה'

וזה יש בח ביד הדיין לעשות, אמנם חסד קו ער גימ נעמן, רק כנ"ל יוכל
~~ללמד~~ ללמד קצת זכות ואח"כ סוז הסעסריאל פעולה פוהן, הק' ר"ל הנ"ל איזם
 חיבה ססקום ~~ללמד~~ הדיין לסקום שהנער לפוס גפאהרין וספר הכתב ~~ללמד~~ סהדיין
 הנ"ל לסוסר בית האסורים, וע"י השתדלות עם הנער החפוס עצמו גפאראכין
 והזהיר אותו שיהשלל אל ד' זימן להבא חנו בעיני הסרי' והסלך יר"ה להוציאו
 סססגר אסיר לפדותו ססוס לחיים אוב"יר, והוא הדבר אשר דברתי שצפינו שיקדים
 סאסר חז"ל בה דינא וכו' אססול חזר הק' ר"ל הנ"ל לכאן ולשלוס, ועכשיו אנא
 עסוקי ע"י סלין גדול ונכבד סססריאל סאכין צו לאזין, ועליו יהי חתומים
 אדון גראף קאננעק, ובארטן צ"ז, והוספה שרה, ועוד איזה סוחרים נכבדים
 סכאן, ונכביון קיין כר ישאל חסין צו לאזין, והשר הסיוחר לכך וזירם
 זולכס אי"ה להסלך יר"ה סוסר זיין, ולב סלכיס ביד ה' להפוחם לסובה ולרחמים
 ע"ב הסאסר, גון האכין סיר עכ"פ פועל גוועזין חיי שעה, וזאו ג"כ סוסר איזם
 לחלל שבת בשביל חיי שעה וחיי שעה ג"כ בכלל פיקוח נפש שדוהה כל הסעות וקוה
 קוינו לד' שינסור בעדינו לסובה להצילו ססוס לחיים אוב"יר, וזאז לדעת דאס
 סססריאל וזירם איין גרייכט בבקשת חן וחסד סהסלך יר"ה סבלתי להסיתו, רק ~~ללמד~~
 זיני כקאנדי כאן זוללין איהם שיקן חוז לסדינה זו לסקום שחפציו (שיחפצו?)
 ולא יחזור עולסיה לסדינה זו, וואס יהי רצון א"י ב"ה ונש"ה להפוח לב הסלך
 לבקשה זאת, קו ער אי"ה חוזר לסדינה אשכנו זיין סעהר קענין סיר כאן גימ פוהן
 וגם השחרות הנ"ל בכללם וכפרם גראף קאננעק ג"ל יוחר גימ פוהן, לדסו בעצמו
 אל הסלך יר"ה או אל ~~הארי שרי' היושב~~ ראשונה בסלכות איזם קיין גיסוס
 סדינה פה, רק סוז סססריאל כנ"ל נשעתו והקיקר איזם דאס כאן החתומים
 הנכבדים הסדרות הנ"ל האס, זיא האכין בתחילה גווייגרם לחתום, רק ע"י צו רידן
 סהק' פ"ל ס"ב זיך דאצו סרצה גוועזין, איך העפי דאס גאנצי סעה ~~לפי~~ סעה

לפי שעה נאך גימ נשריבן, רק יווייל איך נכתבי מ"ך חסון נשריבן האב.
 בשבוע הספור קרוב לחדאי זמן השפם זיין יוויב, וא האבי מ"ה גימ בחולת
 ספוצה לאזין וואלין, **א**א ובראנה דאש מ"ו הכל עסר איזם, לכך **א**אא **א**אא
 הוכרתי לכתוב אליו על סה הדבר עוסר וצפייטינו לישועה סאח מ"ה ובע"ה
 וסעתי אס אסרתי אספרה המרחות והיניקות שהי לי וביסול תורה ותפילה מ"ה
 דאנוח ובהלות דאש איך זה איזם חדשים מעסר זה נהאבם **א**א ספורא זעלה על
 ראשי מ"ו איין התרשלות נעשה סרנע אחת, ובסוף שבוע זו שהי הזמן קצר
 וחושני דאש התרשלות מ"ו נעשה ווער, וחלילה העלון חלוי בואי, כה אזכה
 לנחמון ציון, כסעסעו נדדה שינה סעיני **א**א וכל אוכל חתעב נפשי, ובפרם וווייל
 איך דסיס חרתי סעסע בדעת האבי לחוס ג"כ על ססון של סעכ"ה אוונד לפעסיי בכח
 התוצאות סענאסירן וויל, **א**אא וואידך ניסא סורא האבי סהתשלוח מ"ו ע"י
 סענאסירונג הוצאות, צון אבר מ"ה בין גרוהס בדעתי בין בעזתי במות
 כסלא ניסא קיין התרשלות נעשה, וואהל אבר הוצאות עלו עד לסעלה ראש, איך
 האבי נכתבי מ"ך חסון נשריבן לפי הנראה לפ"ס ארבעים גימא הוצאות הוא די
 והותר, ובשנאטי לחשבון זייגין זיא ארבעים וחמשה גימות ניכס ספסיל, וועלו
אאא הרבה יותר, אפשר עד זמן השפם וועהר ארבעים גימא די נחוסון רק
 דיא הוצאות שנחרבה סיפ קומשין פאהרין סיפ דער פאזם להסדינה, אוונד וונשפין
 הוצאות לפר בית **א**אא הסדהר ולעבדים וספרתי וז"ל אחר גמר הדין וגם סעתי
 כנ"ל צו סאכין ספלין נכבד, אוודר וונשפין סעיפס שנפסעו, וואו סאן האב
 סוזין לכבוד השורה וסליצים ופרקליטיי שוניי נעסין, ולהכפיל סכרם לא יאוסן
 כי יסופר וויא המעות אויו דיא האנד ניהם, הן קודם גמר דין והן עוד היד
 גפויה להוציא ביותר, ועלי ה"י כולנה איך האבי לכא"ו סנביס נחוסין להוציא
 מעות וליחן לי חשבון ועלי ללל, ססיסי ווירם סעכ"ה גימ ברעזענמיהרן וולכס
 צו צאהלין, וגם נגד כבודי דעם קולים נסולים ואינם נסולים, דוחה צו זיין
 בלך ושוב, בכך ערווארבי בלי איתור חשובה, דאש סכ"ה סיר אורדר נעבין זאל.
 עליו צו אסינגיהרן סה עלו

ההוצאות יותר על הארבעים גימא, כדי פאזל לשלם לכל או"א כפי הבפחתי, ולא
 אהי מ"ו זריז בסצות ונפסד סביסי או להיות מ"ו סחוסר אסנה להבסיס ולא לשלם
 איך ווערדי סיר אי"ה סכל או"א אחרהנמר לסובת חשבון וקוויפונש נעבין לאזין
 ולשלוח ליד סכ"ה אי"ה עכ"פ כנ"ל לא סגי"ה בלא"ה וס"ה בלי איתור ססיב אלי
 איזם כנ"ל עליו סך הכל של ההוצאות צו פראסיהרן אס כאשר נקוה לסובת ס"ה
 ובס"ה סהסלך יר"ה כנ"ל חסד בקוסם, סנאמי איהסע ע"י סיוועיו חוס לסדינה
 צו סיקן, פאשם נ"כ הוצאות הדרך אליו וכדוסה, הסב"ה זאל להבא כל ישראל
 סכל זנע רע סציל זיין ואווי ג"כ גימ לידי נסוין צו ברענגין, ויך בעסע
 כזה סוזין סספל זיין, אסח הדבר הסכר סן הססים איזם צו נחוסרדינגן, ואין
 הקס"ה סספת סכר שיחה נאה, ובפרם כנ"ל סכר יש לנו הסכר סחי שעה אסנס הפרת
 והיניקה והפיסול סרובת, וקוויטי לה"ל לזום צרא **א**אא אנרא, אין דער ערוואר-

סונג תוכחתו

ב"ה לזוג אהובים חס"ס ע' באב תשס"ה ל"

אורדינארי גרוס לכד בני
ניסתר היקרה זי' נהיטט.

The address outside is as follows:

A Monsieur
Monsieur Isaac Michel Gayer
très honnorable cousin!

L. Schvalbach.

נביית עדות

ר' יודא בר יוסף בא לפנינו אונד זאנץ וויא ער בליל ש"ק אחרון של פסח העם
 סקדס גוועזן סיב איין גאלדני רינג אה הבחולה סערכה בת ששה אונד
 האב איר דען רינג אן גמוהן אונד האב דאבייא גזאנץ הרי אה סקודשט לי במבעת
 זו כדת ששה וישראל אונד צווייא עדים זיין דאבייא גוועזן כ' דוד בר ליב
 ושלום בר אברהם .
 הבחולה סערכה בת ששה לייקנץ אונד זאנץ דער יודא בר יוסף האב איהר ניקש
 געבן אונד האב אויך גאר גינג גהערפ דש כ' יודא בר יוסף עכוואש צו איהר גזאנץ
 כ' דוד בר ליב העיד לפנינו בת"ע באל"י וזכאיום גדול ובקבלת חרם בזה
 הלשון, איך האבי גזעהן וויא דאש סעככה סערכה הנ"ל איזט ארויף קוסן צו דעם
 יודא בר יוסף אין זיין חדר האב יודא גפראנץ אן סערכה אויב צו פרידן איזט
 דאש ער זיא וויל סקדש זיין . האב סערכה גזאנץ "עס"אלא דרייא סאהל, איזט ער
 גאנגן אונד האב דאש פגערכה אן איר האנד גמוהן אונד האב גזאנץ הרי אה סקודשט
 לי במבעת זו כדת ששה וישראל דאש האב איך אליש גזעהן אונד גהערפ דרויף האבן
 סיר סול טוב גזאנץ, איזט זיא אזועק גאנגן ע"כ דברי העד דוד בר ליב.
 כ' שלום בר אברהם העיד לפנינו בת"ע באל"י וזכאיום גדול ובקבלת חרם בזה
 הלשון איך בין אהויף קוסטין בביא יודא בר יוסף אין זיין חדר האב סיר רופין
 גלזט פון סאביר סיב זיין ברודר, וויא איך קוסין בין איזט יודא בר יוסף
 עס אהיו זיסקינד ונג דוד בר ליב דא גוועזן אה"כ איזט סערכה ארויף קוסין
 וויא זיא סיר גזעהן האב האב זיא גזאנץ איך זאל איהר סיין תקיעת כף געבן דאש
 איך ניקש זול זאגן ביז עש בובליק ווירט, האב איך איר סיין ח"כ געבן האב זיא
 איהר האנד געבן צו יודא הנ"ל אונד איך האב איר גפראנץ אויב זיא עש
 קאנענען אונד אלעס קונדענען אלץ יודא זאל זיא סקדש זיין האב זיא גזאנץ יוא
 סאך פארט סיין עמי ווירט נאך סיר קוסין זא האב דודא דען א פינגרלי גנוסן
 אונד אן איהר האנד גמוהן אונד האב גזאנץ הרי אה סקודשט לי במבעת זו כדת ששה
 וישראל האון סיר אללי גאר גוואונשן סול טוב איזט זיא אזועק גאנגן ע"כ דברי
 העד שלום בר אברהם
 אונד אן איר האנד גמוהן כ' וד"ק . כל הנ"ל זענען זעלבנע העדות כפי דין
 תורתנו יו"ה' ה' נ"ז ניסן תקכ"טית ל' הק"ט מעבלי בלא"א מהו' זלמן שיף כ"ז
 זלי"א א ש"ס חו"ה פה ק"ק לונדון והסדינה
 ונאם הקמן ששה יוסף יוזל שש ונאמן דק"ק לונדון
 ונאם הק"ט ששה קליף
 טוב בא לפנינו כ' אליסלך בר ששה בפעם הבחולה כ' סערכה בת י... . בת"ע
 באל"י וזכאיום גדול ובקבלת חרם בזה הלשון דען לעצמן פאג י"ט קודם דיא שוהל
 איזט אויז גוועזן איזט סערכה הנ"ל גוועזין אין הויז פון הירץ בן ווייכלונג
 (ווייגלץ?) האב סערכה פר סיר גזאנץ דש איהר סעככה וויל זאגן צו דעם יודא בן
 יוסף דש ער קיין ביזנעס עהר צו איהר האב האב איך צו איר גזאנץ ווען זיא וויל

ווען זיא וויל, זא וויל זיך איהם אנשטענן גיין, בין איך גאנגן אונד ווארפ
ער יודא איזט ער קומין אונד האט גוט י"ט גזאגט אח"כ איזט ער צו סיר קומין
אין דער פיר אונד האט גזאגט אין האט איהר סקדש גוועזט, האט אין גזאגט אין
בליוב דירש נישט האט ער סערטא ארויז גרופין אונד האט גזאגט סעלא סיין דיער
האט אין דיר נישט סקדש גוועזט לאסט נייט, האט זיא גזאגט יעס אודער יוא פון
דיא צווייא ווערפער יעס אודר יוא איינש אין גוויש האט זיא גזאגט, אח"כ האט
זיא דיא פופיר גרופין צו דינר. ע"כ דברי העד כ' אליסלך בר ששה שהעיד בפנינו
יום הנזכר בעל"ד זה. הק"ט בעבלי בלא"א סה"א זלמן פיש שליט"א ספ"פ סו"י פק"ק
לונדון והעדינה יע"א
זנאט העמן ששה יומא יוזל שטט זנאטן דק"ק לונדון
זנאט העמן ששה קליא.

*****

גביית עדות 2

ב"ה

ע"א

בפנינו מלחא בן דינא בחדא הווינא ואחיו לקדשנא
כ"י פסעון בר חיים הלוי ז"ל אבד בפנינו בפנינו
המפוזר על ב"ה האב קדשנא איין פינגרלי אן דיא האנד פון הבחולה סינדלא
בת ב' פזאל אונד האט צו איהר גזאגט הרי את שקודמת לי. דא איזט דא בייא
גוועזן ב' חיים בר אהרן ז"ל אונד ב' יוסף בר יעקב ז"ל.
הבחולה סינדלא בת ב' פזאל אבד בפנינו בפנינו ובזמן הנ"ל כ' פסעון כ"כ חיים
הלוי ז"ל האב איהר פינגר געווען אונד אן איהר האנד געווען איין פינגרלי
אונד האט צו איהר גזאגט הרי את שקודמת לי דא איזט דא בייא גוועזן ב' חיים
בר אהרן וב' יוסף בר יעקב,
בזב אסר ב' פסעון הנ"ל וב' סינדלא הנ"ל דש חיים בר אהרן האב אן פסעון הנ"ל
פאר גזאגט וואס ער זאל זאגן להבחולה סינדלא הנ"ל אונד פסעון האב נאך גזאגט
זולכט להבחולה.
גם אסר כ' פסעון הנ"ל דש פינגרלי האב ער קויפט צווייט לאנג אונד וואהר
זיין אייגן.
ב' חיים בר אהרן ז"ל העיד לפנינו בת"ל בפנינו אליו"ע ובעונש הרב ועבועה,
אלש פסעון האב גריד ביזט הנ"ל אלליר האנד שמוקט ואח"כ בזמן הנ"ל האב ער
גהערט וויא פסעון גזאגט האב להבחולה סינדלא הרי את שקודמת לי בפנינו זאת
האב זיין קרוב חיים בר אשרי (אהרן'ל) איהם גזאגט דוא זאגט נישט רעכט האב
ער אנדרש גזאגט וואס ער גהערט האב היר את שקודמת לי בפנינו זו כדש ששה
ויצואל, היר נאך האב חיים בר אהרן ז"ל גוועזן איין פינגרלי וועלכט ער ווייט
דש ער בר פסעון עטליכט פאגן דא פאר גזאגט. זולכט פינגרלי האב סינדלא
אן איהר פינגר גהאכט. ער האב אבד נישט גוועזן וויא דש פינגרלי פון פסעון
אן איהר האנד פופין איזט דאן ער האב נישט גוועזן זולכט אן איהר האנד
געווען

ג
ה
ל

שוב העיד כ' יוסף בר יעקב לפנינו בח"ע בעונש אלי"ע ובעונש חרם ושבועה
אלץ ער בזעתן האם, וז"ל ששעון האם איין פינגרלי נמוהן אן מינדלא הנ"ל
איהר אלא האנד אונד האם דא בייא נזאגט הרי את מקודשת לי נמכעת אונד
זונשט קצת חוצפה ריד האם איהם זיין קרוב חיים ב"ה אפרי' נזאגט זול אנדרשט
זאגן האם ער ווידר גהערט זאגן הרי את מקודשת לי נמכעת זון כדת סשה וישראל,
הער חיים בר אהרן ז"ל והער יוסף בר יעקב ז"ל הסה זה עם זה קרובים שני בשני
סדד אב,

גם בא לפנינו כ' יוסף ב"כ נחום כ"ץ והיעד לפנינו בח"ע בעונש אלי"ע ובעונש
חרם ושבועה, דש ער אין דעם חדר גוועזן, וואו ששעון וסינדלא וואהרן בזמן
הנ"ל האם ער גזעתן וז"ל ששעון האם אן מינדלא איהר פינגר נמוהן איין פינגרלי
אונד נזאגט הרי את מקודשת לי חוצפה ריד דא בייא צו מינדלא, איז אלא
ער יוסף ב"כ נחום הנ"ל אויז דעם חדר גאנגן אויף דיא פרעפ' האם ער גהערט
וויא ששעון נאך אסאל נזאגט הרי את מקודשת לי נמכעת זון כדת סשה וישראל, אח"כ
איז יוסף בר נחום דא בייא גוועזן וויא

2.2.2
ב"ב

מינדלא נזאגט האם צו כ' נפתלי בר אהרן גיסו של ששעון זיא האם נדאכט ער
איז נאר איין שטאק (*), דען אנדרן כאג האב כ' יוסף בר נחום ווידרשט גהערט
פון מינדלא דיזר ווארפין, / מעל'ד בשורה חשיית חיבת אפרים משושמץ. ובין
ש"ז לשורה י"ז חיים בר אפרים ב"ח. ובין שורה ל"ד לשורה ל"ה גזעתן אלא
בת", ובשורה ל"ה חיבת חשיית נסתק, ובשורה ל"ה חיבת חשיית נסתק
ודין קייטא הנכתב מעל"ד זה ובדף זה נעשה לפנינו א"ן חתרי תל"ב לפ"ק
ולראי' באנו על החתום הק"ל מעבלי כלא"א שהו' זלמן זיף כ"ץ שליט"א ספ"פ
חו' פק"ק לונדן והמדינה יע"א
אליעזר ליברמן שפייאר שהלברשטאט
סשה יוסף יוזל שטש ונאמן דק"ק לונדון

במוחב הלהא בי דינא כחדא הוינא ואתא לקדמנא כ' שלמה בר יצחק הלוי
 והעיד ל' לפנינו כת"ע באל' יוס בעונש חרם במשפט האשה שרה בת אברהם
 אשת כ' נשע בן כ' אל יצחק, דש עד איין אל בערמריים בסדיגנה יאסיקא
 וואהנא אונ' געבן איהם אריבר האם אדמיראל רויטע גוואהנא אונ' איין
 בארוויר ביא זיך גהאבט. דיזר בארוויר איז פלייסיג נאך סיין הויז
 קומין לסוף האם עד זיך צו דער קענין געבן דאש עד איין יהודי איז
 איין הולענדר גבאהרן, אונ' ביא הירש בוססלר ווער עד איין דינשט
 גוועזן. אונ' האם איין לונדן איין פרויא מיט צוויי קינדן אונ' עד
 ווער ווילד גוועזן איז עד אויף איין שיף גאנגן. אונ' זיין גאמן
 איז גוועזן ג'מן העריז לאתר כך איז ער/ול/ווארדן אויף איין שיף
 האם וועלין אהיים גיהן אונ' אויף דעם שיף איז עד גשפארבן דהיינו
 עד ווייט זולכש דאש דער שפורט (*) פון אדמיראל רויטע (הוילעס) איז
 צו איהם גקומין מיט נאך צוויי אפסרש (?). אונ' איהם גזאגט ווייטשט
 איין חידוש, בוהר ג'מן העריז איז מיט אונ' בגראבן ווארדן בכבוד, אונ'
 עד האם נאך דער צייט אויך גזעהן זיין קליידר זיין פאר קויפט ווארדן.
 אויך זאגט עד וויא דיא ערליס הנ"ל איהם גזאגט האבן והכל לפי תוסו
 אין בורט אנמאניע ווער עד בגראבן ווארדן אונ' גשפארבן אויף איין
 שיף וואש דארטן איין אנקיד גלעגן איז, כל הנ"ל העיד בפנינו ב'ד כ'
 שלמה בר יצחק הלוי הנ"ל. פה לונדן יום ג' ה' אלול תקס"ג ל"הק"
 מעבלי בלא"א מהומ' זלמן שיף כ' זלה"ה ספ"פ חו' פק"ק לונדן והמדינה
 הק"ש מעזון ל' בסה"ל משולם ספראג
 הק" אברהם הסבורגר סגנמי
 הק" יעקב מהו"ר אליעזר אל"ל זל"ה
 גם מונח לפנינו כתב שכתב זה שנה אחת כ' שלמה הנ"ל לגיסו ואחותו ושם
 חודיע ג"כ סיתת הנ"ל להם ורוב דברים שנאסרו שמה סכוונים עם הנ"ל, רק
 שם כתב שהי' חתנו של הירש בוססלר וזה יש לתלות במעזת כאשר אמר לפנינו
 בשעת הגדת עדות שמעיה לפי שאמר שהי' משרת אצל הירש תועיין בשו"ת
 שב יעקב במעזת"ע שאלה י"ח, עוד מונח לפנינו כתב מאת מיאסיקה שנה העבר
 שכתב לאסו ג"כ סיתת הנ"ל ג"כ ברוב דברים סכוון כנ"ל והומיכ שיש לו
 אשה בכאן שמה שרה בוינפעל שפריי, וחתום על הכתב אברהם מיסמאן
 והחתימה מקויימת קצת אך לא כ"כ קיום מבורר, ועיין בב"ש פאה"ע סי' י"ז
 ס"ק כ"ח וכ"מ, ובשו"ת שפביא הת"ם שם פ"ק כ"א דבמקום ענון א"צ קיום.
 ונדון דדן מסע בלאו הקצת קיום שלפנינו אסו של הכותב יודעת שהי' חשובה
 על כתבה ופולת זה הדברים שבינו לבין אסו ומשפחתו המוזכרי' בכתב
 מוכיחים שהוא הכותב והגם שבעדות ובכתבים לא נזכר פלוגי בן פלוגי סו
 מסקום פלוגי, כיון שנזכר שמו ושם יחוסו ושהי' בארוויר אצל אדמיראל
 רויטע

Jamaica

M. J. J.

רויטע ושהלך אלמא סכאן על ספינה של סלחמה ושהוא סכאן. כל אלעדברים
 האלה ספה כסו שמו ושם אביו ושם עירו ועיין בשו"ת שב יעקב במאה"ע
 סי' יוד", ואם אמנם שאעפ"כ לא העידו לפנינו בע"פ שני עדים כשרים והו
 רק כעד אחד דזהו שספי הכתב וודאי אינו כסעיד בע"פ וכשר רק בעדות אשה
 ו אלמא וכבר איתא בש"ע הנ"ל סי' י"ז סעיף ס"ה דבקמטה עד אחד אינו נאמ
 , ואפשר להתעקש ולומר דהליכתו סכאן הוי כקמטה דהסיר בעלה שזכר שם ס
 בהנ"ה, אך האסת דגם בהסיר יש להקל ועיין בשו"ת שב יעקב סי' יוד
 וגם שם איתא דיש להקל אם העד בא לב'ד בלי שהביאתו אל האשה כס"ש גם
 הב"ש שם ס"ק קמ"ג, וכאן בנדון דדן הכתבי' הוי מעוררי' להאשה ועד בא
 הכתבים לא אמרה כלל שסת, והעיקר שנדון דדן לא סקרי הסיר והניחה אל
 לעגונה דאע"פ שהלך על הספינה ח"ו=++=דאע"פ וקשה מה שקשה עדיין הוי בכלל
 יהודי וגם האשה אמרה בשעת הליכתו סכאן והוי כבר על הספינה הוי נותן
 כח והרשאה לאשתו לקבל שכירתו וכאשר באסת קבלה ודעתו לא הוי להשתקט
 בין האוסות, ולהיאבון הלך על הספינה, ודעתו הוי לחזור לאשתו ובניו
 נמצא אין כאן קמטה כלל, סכל הלין טעמי יצאה האשה שרה בת אברהם הנ"ל
 שהיתה אשת כ' נמע בן איצק לפנינו בהיתר להתנסבא לכל גבר דתיצביין
 וה' יצילנו משניעות וידאנו סחורתו נפלאות כ'ד החותם פה לונדון ד"ו
 אלול תקס"ג ל"הק" מעבלי בלא"א סהו' זלמן שיף כ'ק זל'הה ספ"פ חו'
 פק"ק לונדון והסדינה יע"א

הק"ק שמעון בטהו' משולם מפרצג

הק"ק אברהם המבורג מננסי

הק"ק יעקב בטהו' רר אליעזר זל'הה

אברהם הני' ד'לעבלי' זיך' לרנ' | ד' יוסף צאיינהאס

710

נפטר החיל בעזרה, חכם לב ונמי כפוחו מורה כלילה ביום כחשיכה כאורה
בחורט אמת הונה והורה. לחזונו העלוסות לאורה בחקירה אסימית ונפורה
ישרה להסדיר לחלמידיו פפרה הלכה בהורה עתובה בכל ונפורה /ה'ה'
הרב ה המאור'ג' לו העוז והמורה להעמיד הדת על תילה וסצות ה' ברה
ולהדריך עמו ביראת ה' מהורה אשרי עם שככה לו ספה עני סקל תפארה
נ'י' ע'ה הנאון הספור' תהלתו בקהל רב נאמרה כבוד הרב הגדול אכ'ד
זר'ס דק"ק פיורד' המעטירה סו'ה יומף /נ'י'ז לעד יאיר עד כי סציון
הצא תורה אנ"

אחר דרישת שלום לפר ולתורתו, באתי עם הלז לבקש סמלתו הגאון נ"י
 על אודת אזה אחת השוקדת על דלתותי יום יום ושעה ורומם בה ליב שהית'
 אשת ליבלי רעדלכתיי' שנתגרשה זה לערך חמשה שנים בבית דינו הרסה
 ועתה רצתה להנשא לאיש אחר בסדינה הלזה. אך אני עכבתי על ידה
 להיותה פה בחזקת אשת איש, ואין לה עדים שייעידו שבפניה' נתגרשה
 .ואסנם יש בידה כתיבת יד סמלתו הגאון שמעיד שבפניו נתגרשה. אדלג/
 לבי כל עמי להתירה להנשא על זה להיות סמלתו הגאון נר"ו אך עד אחד
 שמעיד על הגרושין, עם כי יחיד מוסתה דינו בשלשה אין זה כי אם
 ... קיום שפרות שהוא סדרכנו לא כן בעדות דאורייתא ואין דבר
 שבערוה פחות משנים. ואם הקלו הז"ל בעדי ... נה והכשירו עד אחד הבטח
 סכואר בפ' האשה שלו' אם טעום דהוא מלתא דקבידא לגלוי אם טעום דהיא
 גופ' ..... יקא וסינסבא, אסנם לענין גירושין אין אוסר ואין דברים
 בלתי היות לה שני עדים הסעידתי שבפניה' נתגרשה כסכואר בא"ע סי'
 קנ"ב. אבהיות בן אף גם שיהי' לה שני עדים שיתנו עדותם בכתב על
 הגירושין איכבה אוכל (להתיר) הנישואין עפ"י כתבם והעיקר אצלינו
 מפיהם ולא ספי כתבם. אמר לא בעידי מיתה טעאנו ראינו היתר בא"ע
 סי' י"ז. וגם זה סמכה הנאסרה שהקלו בעידי מיתה, טעא"כ בעידי גירושין
 וכוודאי דינך כשאר עדות דלא מהני ספי כתבם, ואנו אין לנו להתיר
 נישואי אזה עתה' בחזקת א"א וחוזרת ואוסרת שנתגרשה אם לא שיש
 בידה גוף הגם, או שיש לה עדים שמעידתי ~~אדלג~~ שבפניהם נתגרשה
 או שיש בידה מעשה ב'ד וחתימת ידי הב'ד גיכרי' כסכואר בא"ע סוף סי'
 קנ"ב בשם הרשב"ץ, ועיין בשו"ת אהרי"ן ל"ב ח"ב סי' א' ולפי דבריו
 צל"ע דהוא משה דין מעשה ב'ד לגם גופא, ובש"ע סי' קנ"ב כי הב'י
 בפשיטות

בפשיטות סעיף יו"ד בנש דאין צריך קיום, ובמעשה ב"ד כ' סעיף י"ב
 ..... קיום וצ"ע, והנה באשה הנאמרה שאין לה עדים הסעידיים שבפניהם נ
 נתנרעה, לא אוכל להתיר הנישואין ..... לא בא"מ שני דרכים. אם שיסתול
 מעלתו הנאון נר"ו לשלוח גוף הנש לכאן או מעשה ב"ד, ולהיות שבזוודאי
 ..... בכאן (אנשים) המכירים חתימת ידי ב"ד דשם ותעמוד האשה
 הנאמרה באיסורה ימים רבים עד (שיסצאו) ... אנשים שיכירו חתימת ידי
 הב"ד לא והאשה הנאמרה רצתה למחר נישואי ולגודל הפריצות ..לנשת
 .... הישראלים במדינה הלזה יש לחוש אם לא נתיר הנישואין תנשא באיסור.
 ע"כ עצתי הנכונה שיסתול מעלתו (הנאון נר"ו) לשלוח לכאן גוף הנש
 ע"י סוקדם נאם יש דרך אחר יותר קרוב להתיר הנישואין הנ"ל יורני ויאמר
 לי,

עוד מצאתי עצמי מחויב להפריך ס' הנאון נר"ו בדבר מצוה. להיות כה נמצא
 איש א"עני ורש בשמו גדלי' בר" לייב מסיינעק בסוד לבערקונשפט אשר
 נשא שם אשה ומדי היותו אלא עמה איזה שני' הוכרח לעזוב את ביתו
 לסבות חובת או זלתי מההכרח. והנ"ל לה כל אשר כתבתי בכתב יד ידועה וזה
 והאיש הנאמר כבר (הכ"י) אלא
 על לב אשתו קשות ורכות למען תחזור אחרינו למדינה הלזה והיא מסאנת
 ואופקסת אזני' משמוע. האשה בשמה רעכלה כעת היא בבית הק" פו"ה כסו"ה
 סאיר ברלין. וכאשר לא נוכל לכופ אותה שתחזור אחר בעלה למדינת הים
 אולי נוכל לפתותה לקבל גם מיד בעלה, ובפרט לפי דברי בעלה נפשה חפיצה
 יותר לקבל הנש מלחזור אחרינו לכאן. בכך ראוי לפתותה בקבלת הנש כי
 מלבד שהיא זקנה והוא איש נער בשני' מה לה אלא לשבת שם ענונה וגלסודת
 ,ובעלה שרוי בלא אשה במדינה הלזה אשר המכשלות בה רבו כסו רבו
 והמכשלה הזאת תחת ידינו ע"כ בקשתי ששוחה ממעלתו הנאון נר"ו לקרא
 לה ולדבר על לבה לקבל הנש. וכבר התרצה עצמו בעלה הנ"ל לשלם כל
 הוצאות שיעלו מכיסו הן לעשות שליח להולכה והן לשלם זולתי מההוצאות
 שיעלו במקומו ומקומה ועל שניהם אומר שאצפה תשובתו ס' הנאון נ"י
 ע"מ, ואני על שמרתי אעסדה ואתיצבה בבוא אלי' דבריו אענדם עשרות לי
 לעשות ככל אשר יצוה עלי חסדו א"ד הנאמן בכריחו והשלם בהחבתו דגלו עלי
 אהבה וכל הימיו ירבה. המרוז על התורה ועבודה אפיו ארץ אשתחזה ואנוי
 ע"מ קידה הק....

אחר כלות האנרת מצאתי תשובה לרדב"ז ח"א ס"י קס"ח הדומה לגדון דדן
 ורוצה להתיר עדותן מפי הכתב. עם כל זה לבי אלא רחוק מסנו להתירה ע"פ
 עדות מפי הכתב כי בעל שו"ת לא פסקו למעשה, כי יש לו מניפיו אחרי
 שם להתיר. ובפרט בגדון דדן אין לנו כי אם עד א"מ מפי הכתב מה שאין דעת
 בעולם להתיר עליו. להרב אבד דק"ק פיורדא מהו יוסף נ"י י"מ אדר תקלא

ב'ה לונדון ב'ז אבם חסל"ם לט"ק

ב"ה לונדון
כשאול בשתי... בחצרה ונדולה. יחזקהו ד"א מעלה מעלה, וידבה נבולו
בתלמידים לשם ולחלה ה'ה אהו' י'נ הרב הנאון הנדול הספורם
נגולה נ'י עה'י פה'ח כבוד מהו' שאול נ'י אב'ד נר"ס דק"ס המהוללה
אס"ד יע"א

אמ"ת יע"א
הנה ימים אחדים שהעורר ככה, נפסק בינינו דבור של חבה, כעת נחשוררתי
לרבות לפני כת"ר הנאון נר"ו מה שעלה על רעיוני ע"י מעשה שבא לידי
במידור גם ע"י עליה ונא (ישיבז) לפנות קצת ספרדונו ולהשיבני סעלוי
דעתו דעת חזרה ודעת נזמה ~~אמ"ת~~ להלכה ולמעשה והוא,---

דעתו דעת חזקה ודעה נכונה אצלנו
בנחלת שבועה בנוכח ההרשאה לשליח הכפל
דבנוכח הש"ס כ"י קט"א מעיקר לס"ד מסיים

ע"ש אות מ' וצל"ש דברי הנ"ס
: ותיכר סיג"ס גם זה ביד

אשר הנזכרת אז ביד שלוחה סידר וכו' תהא סגורשת סגני וסגורשת לכל
אדם . נמצא ע"כ פי' שלוחה הוא שלית סבלה דאל"כ אלא פירושו שלית

הבאה שעושה האשה להוליד לה גם מבטל א"ב א"ד בחב שחיבה ש"ג"ט

אם הגם ליד שלוחה ההא סגורעת מסני וכו' | אצ"ב פירושו ע"ק. וס"ש הנ"ש
שגם הב"י סובר באין אנו סגורעי בשליח קבלה לא מצאתי בש"ע של כ"י סי

שנים ה'בי' סובר באין אנו סגורין בשליח קבלה לא מצאתי בש"ע על ב"י סי'
קס"א דק' הרמ"א הג"ל כך סכ"ס = ואם הוכחת הנ"ל מדלא הביא בב"י ציוסח
שליח קבלה שהביא המור שם א' הוא דקדוק קלוש. בכו' לדעתי הדבר ברור דלא

כנ"ש והפני' בנוסח הש"ע הוא שליח קבלה ולכן הסמיכותו האחרונים

בסדר הנישין כיום דאין אנו נוחנים לגרש ק"י שלית קבלה

דא' ציטונג לורט פון דאס רוצה לכסוב כנוסח הג"ש ולשופרי דעפרא רשאי כיון

דאין איזער לנרס לי ~~ש~~ ק אס יש עדות ברורה הסקיינים חתימת הדיינים
וכח' הנה' והם' נס' קס'א ס' ק כ'ב ס' ונאחרונה

על דעם איז אים רוצה לכתוב נוסח הרצאה של נ"י ביי שלוחה וכו' זיין זיין

נ"ב לאסרו לשלוח במספנה אחת במני עדי ובעמסוכר לו הגם. אבל לרכוש חרי רכשי לזכרון

אומר אוחן הזכרים ביד שלוחה וכו' בסדר גיטין בפערה שמיין הבקל

ואח"כ לכתוב התרשאה ביד שלוחה וכו' כניוסת בנ"ל מנ"ל

דברי הרשאה כותבין בזה בפנינו המעלה רשמינו יצחק בן צבי
דאין קפידא בזה בפנינו המעלה רשמינו יצחק בן צבי

יחד וי'ג לא הזכירו בדבריהם דק האיר וכי'צד ההרשאה ב'כ'ח'ה, ולא הזכירו

בדבריהם האין וכיצד יאמר הבעל, גם הזכירו הסופרים שכ"א כותב כפי צחות לשונו ולא הזכירו שהסופר עב"ס צריך לכתוב דברי' שאומר הבעל

צחוק לשוננו ולא הזכירנו שהסופר עבדנו בלתי נכח. שמואל הנשיא
כהנחיותיו בשעת סודי וסמירה, אלא דאין קפידא בזה שהסופר לא יבא

וְיוֹסֵף עַל דְּבָרֵי הַבַּעַל / וְנִדְּוֹלָה מִזֶּה סִצְאָתִי בַּסּוּדָה זֶהָב סִי' א' קס"ה

י'ו לחלוץ על סהר'ם סינף ע"ש באורך וסיים וזו ודאי מ"ם בהרשעה חז
חסרון דפרך בפי = כסן שפסינו בשפרי חזב דאסריו: אסריו מ"ם חז

חסידי דפרך בפי = כמו שפשינו בעשרי חוב דאכריצן אחריות פ"ם ספעס
זלא שריי ארבע

דלא שדי אינש זוזי בכדי. וזה"נ כאן בחדאי לא שלחו בענין שלא יהי
גם אלא סמך שיכתבו כל לשון הצריך להרשאה כמו בכל יפוי של שם"ח
שארין המלוה מזכיר בפירוש כל הלשונות השייכין אלא סמך שהסופר
יכתוב כל היפויין וכו' עכ"ל פ"ז ע"ש, הרי לדברי המ"ז דין הרשאה
כשאר שפרות, ובזודאי לכתחילה יאסר הבשל בשעת סגור ומסירה כלשון
הנהוג לכתוב בהרשאה, אבל אם לא אסר הבשל סמך כלשון שנוהגין עכשיו
בנוסח הרשאה לאפשר לומר דאע"פכ יכולין לכתוב גומט ההרשאה כפי הנהוג
דהבשל כשעשהו שליח ומוסר הנפ לידו אע"פ שאינו מזכיר כל הלשונות
בסמך שהסופר יכתוב כל היפויין הנהוגין כמו בש"ח וכס"ש המ"ז, ועדיין
לבי נקפי ובפרט בדבר עיקור השליחות תלוי בו כמו לעשות שליח מפי
לא יהלה ולא יאנח, או לעשות האשה שליח לקבל מיד שלוחו אפשר הבשל
צריך לאוסרו כפי' בשעת שם"ח סגור ומסירה ובאמת בש"ע סי' קס"א סעי' א
למדוע"ש בבאר הנולה ובפי' קנ"ד גומט ההרשאה וגומט דברי הבשל בשעת
סגור ומסירה שווי' בלי תוספת וגדעון וכן בסדר הנימין בקצרה אסנח
לפי שכל מסדרי נימין הסה שמדרי' כמו שהוא לפנייהם כסדר גימין בקצרה
וגומט הרשאה כותבין בקצת מקומות כגומט הנ"ש לזאת באתי לכדה זו
להיות נכון בדבר. ואנכי באתי לעורר ולתמו' שבכל
מפרי הדפוס שראיתי סדר הנפ בקצרה לא הרנישו בנ"ס וחפרון הניכר
בסדר הנפ שני אות כ"ב קודם ותיכף וכו' חסר ובכל מקום שתמצאנה אותה
או שלוחך או שליח שלוחך אפי' עד סאה שלוחי' ואפי' בלא אונס. ושם
באות ס"ה הלשון כחשנו. וסוה הקשה על השאר שלא להכניס עצמי לדבר ש
שאינו מצוי וסתוקן כל צרכו ליתן גם על תנאי וסקרוב פוחז אחד הלך למ
לסדינת היכ ורצה לנרש אשתו ע"י תנאי אע"פ שהי' קצת חשש עיגון ובסדר
נימין בקצרה כ' שאם אינו רוצה לנרש סתם ויש חשש עיגון יש לנרש ע"י
תנאי לא רצייתי להודק לזה סתם תוסר הנשיא ורבויה הדעות בענין התנאי
שאינם סבוארים כל צרכן, ובפרט כאן שאל יכולתי לכופ דליסמין עלי רק
שיבוא סכשורא, ולא רצייתי עשות כ"א כשפמי' דהנ"ה רס"א סי' קמ"ה ס"פ כנפ
כנפ ש"ס ע"י משכנות וערכנות וכמו שראיתי גוהנין בק"ק ספ"ד דת ונח
וגם החכם דק"ק מפרדים הסכים עמי, ונפשי אותה לדעת כיצד גוהנין שמה
טהלת כ" יע"א ומדי דברי ראיתי לכתוב דבר אמש חסוה בעיני שראיתי בדיני
גם על תנאי בסג"ר ספ"רל"ג ורל"ד ובס"ג שני סי' ס"ה ס"ו ובב"ג שלישי
סי' ס"ח בכולן כתב אחר שאסר הרי זה גיכך וכו' ישימ' האחרונה היתה כ"א
ע"ש וצב"ע מוכי' שסמכו בזה על הרסב"ס והניחו כל האחרונה היתה כ"א
הכ"ש במי' ל"ח סק"ב הלא הסה הראב"ד והרשב"א והרן והמוד והרס"ד ע"ש
ובתי"ם סוף פ"ז דבבא מציעא, וספעס זה וכיוצא בו שאינו מזוקק הסדר
וחצות כהנה לכיפול ופיוס סנעתי את עצמי בנ"ל וסובמחני שדברי כל י
יהי' דומי' עליו כסרובי

יהי דומי עלי כפרובי ובסכ'תר הרסה והנשאה ישיב לי דבר על
אופנו, ואני כהנה וכהנה, עאסוד על ~~שאלה~~ בשמרת כהונה, להיות זהיר
וזריז בכל אשר אלי יפנה. הכ'ד אוהבו באסנה בכל עת ועונה הק'.....
ע"ב

ביה יו"ד אדר הקל"ט ל' להנאכ"ד אס"ש

ערביי עלי דברי דודים סר"ח הנ"ל שהגיוני לידי שלום וצוף דבש מצאתי
החת לשוננו וסילולו וחן חן לו ולאורייתא יישר כחו וחילו שאוהב לפרוק
(לפשר?) דברי הראשונים כותבי סדר נפיו. ואני שונא למעון. אעפ"כ האסת
אהוב שעדיין לא הונח דעונו. כי מה שעלה על דעתו הגדולה בהשקפה ראשונה
לומר כיון שאם אין התנאי במל ומעשה קיים לא הקפידו ב"כ וכו' סלכד
בעצמו. ובכבודו מצא חששא ישנו עוד חששות רבות אם הוא כהן מהז"ז פרושה
וכן אם קבלה סידושין מאחר וכהנה רבות. ומה שאחר העיון מיישב וסדמי
להא דחיקון שמואל סגם ש"ס לאו והן ולאן. בסכ'תודתו כי רב הוא אין
הדמיון עולה יפה בדיני בשלמא לענין שצריך הן קודם ללאו דהמעס שאם
יסיים בהן בגמר דבריו אדם נחפץ ונמסא התנאי במל מעשה קיים. שש"ה אם
אוסר לאו והן ולאן דסמיים בלאו כהני. שש"ב הא דצריך תנאי קודם אפי'
לאסירה המעשה המעס דאם אסר המעשה קודם ולא אסיר התנאי שאח"כ וס
ומבפל לאסיר את המעשה כמו שמצינו בתנאי ב"ג וב"ר שלא אסר משה חנו
אם יעברו דל"כ לא היו אסירת אם יעברו מבפל הסתנה וב"כ רש"י וחוס'
בפ" האוכר והרן והראב"ד הביאם הב"י סל"ה א"כ כיון שכבר אסר המעשה
קודם התנאי מה ~~שאלה~~ מהני אם יאסר אח"כ התנאי בב"ג וב"ר כתבנו בתנאי
קודם למעשה מופ מופ אינו ~~לכא~~ יכול לבפל אסירה המעשה שמתחילה אע"פ
שכל הדברות האסדות קודם לנהינת הנפ לידה לא מהני לפוסקיי הנ"ל דסברי
דאסירה המעשה הוא בעשייתו. ומה שרום כ"ה ~~לכא~~ / הנאון רצה לחקן בני
תיבות על תנאי זה שבס"ג סהר"י סיגן ועל סנה שבס"ג שלפנינו לא ירדתי
לסוף דעתו הרחבה כיון שש"א כבולאסר המעשה אין לו חיקון אח"כ באסירה
תנאי ב"ג וב"ר בתנאי קודם למעשה ובס"ג ואני לא באחי למשחו בהלכה
אלא להשתשע באסריו ההביבים עלי לסאוד וראויי לפי שאסרם וע"ד גם על
תנאי הבפל כבר הלך לדרכו אפ"כ ודבר אסת בלבו כתיב אני אוסר במח
סהעסיי שבכתבו הקדום לכשתבוא עוד כזה לידי לא אבול למרה לעצמי
להודקס לדבר שאינו סגוי ולא ראיתי מעשה סרבותי וחבירי. וגם בלבוש
כתב בפשימות דהאידנא אין נוחנין שום גם על תנאי וסי שלבו שלם בדבר
יעשנו ותו לא סדי ומעין הפתיחה יהי החתימה להח לו הן וחמד שנחלן על
דברי עיונו ודעתו הרסה ובכ"זהו כסוני וסיד לבי לעזרתו הוסה. והי ימכיו

ה' יל ידנינו לתת חלסינו בתורתו חסימה כד' הקשור בעבודתו אהבת דוד
.....

אדר הסמוך לניסן. לעולם יהי' חוסן. להסוכת בניסוסין שלשלת היוחסין
זה כבוד אהובי ידידי וחביבי הרב הנאון הגדול המפורסם מ'י עה'י פה"ח
ב"ר ור"ם כ' מהור"ר שאול גר"ו,

הר הכתיבה והחתימה בחסלא ביתי אורה שמצאתי בספר משנה לסלך
מ"ו מהלכות אישות כל הפלפול והוויכוח שבינינו דבר אחד סמנו
א געדר, ונתתי הודאה להשב"ה ובש"הג שזכינו לכווין לדעת הנבונים ושלדו

(==) ומצאתי און לי בשו"ח שבות יעקב חלק אה"ע מ"ו בשם הנאון מהו"ר
נפתלי כ"ץ זצ"ל אשר לא רצה להכריע למעשה בא"ה שהרתיק נדוד

לפי שלא ראה מעשה טרבותיו שסדרו גם ע"פ צוואת הנעל שהרתיק נדוד וגם
בית חסיו הנאונים ז"ל לא רצו להכריע ובפרט בגם על חנאי שגם .....
000000000

(שער הספר"לשון זהב" אשר נמצא בין איזה אנרות בעקר הספ' אדלער)
לה' הארץ ומלואה ששה בלא"א הדיין מהו' מעבלי שיף כ"ץ שלימ"א פ"פ דסיין
(למכה מזה) : זה הספר שיין לא"א הרב הסמו" אב"ד ור"ם ני" עה"י פה"ח
מהו" מעבלי שיף כ"ץ גר"ו. גאון הכותב בגו הס" ששה כ"ץ שיף .
א אנא אודך ה" אלזי כזך סגא רחמים שזכחני להעתיק הספר הזה ולגמרו

בכי טוב כ"ח שגם ונתת לי דעת להוסיף עוד נוסף כשלי טה שחדשתי
בתורתך נא זכור לי זכות התורה וזכות הסתבר הזה שאזכה לקיים ולסדתם את
בניכם לדבר כם רבנין והתני דרבנין .

זה הספר בא לידי להעתיקו ולהביאו לידי דפוס בע"ה ביום ש"ס ל"ו לס"ה
שנת תק"פ לפ"ק ונא ה" אלקי זכות לא לי זכות התורה וזכות אבותי זכות בעל
הסתבר כפר הזה שאזכה ללמד הכפר הזה ושאר כפרים ולגדל בני לתורה ויקויי
בי ואני זאת בריתי זכו' אמן כן יאמר האל
(ואחר איזה דפים רפים נמצא כזה):

בעזה"י ב"ה ובשה"ג : " לשון זהב"
חדושים שאעלה אי"ה במצודתי אכתוב על הלוח חרות. למשפוח לדורות. וא
ליוצר המאורת. שלא יהי' בכל הדברים שאחדש כס"ד, האמת געדרת. כלו ת
דוד הק" מעבלי כ"ץ שיף.

X שיהא זה נוסף על גבי זה אדלער